

**REPUBLIKA HRVATSKA
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA
OPĆINA BOL
JEDINSTVENI UPRAVNI ODJEL**

**UPUTE ZA IZRADU PRORAČUNA OPĆINE BOL
ZA RAZDOBLJE OD 2025. GODINE DO 2027. GODINE**

Studeni 2024.

SADRŽAJ

I. UPUTE ZA IZRADU PRORAČUNA

1. Uvod
2. Izrada, predlaganje i donošenje proračuna i financijskih planova
 - 2.1. *Pravilnik o planiranju u sustavu proračuna (Narodne novine, br. 1/2024)*
 - 2.2. *Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine, br. 158/23)*
 - 2.3. *Pravilnik o korištenju sredstava Europske unije (Narodne novine, br. 44/2024)*
3. Metodologija izrade proračuna i financijskog plana jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
 - 3.1. *Izrada proračuna*
 - 3.2. *Izmjene i dopune proračuna*
 - 3.3. *Transparentnost proračuna*
 - 3.4. *Dostava proračunskih dokumenata Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju temeljem Zakona o proračunu*
 - 3.5. *Dostava proračunskih dokumenata Ministarstvu financija radi nadzora zakonitosti*
 - 3.6. *Dostava ugovora, te izvješća o zaduženju, danim jamstvima i suglasnostima*
 - 3.7. *Sudjelovanje građana u procesu planiranja proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave*

II. UPUTE ZA IZRADU FINACIJSKOG PLANA PRORAČUNSKIH KORISNIKA

1. Metodologija izrade financijskog plana proračunskog korisnika
 - 1.1. *Namjenski i vlastiti prihodi proračunskih korisnika*
 - 1.2. *Novosti u planiranju proračuna*
 - 1.2.1.1. *Pravilnik o planiranju u sustavu proračuna (Narodne novine, br. 1/2024)*
 - 1.2.1.2. *Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine, br.158/23)*
 - 1.2.1.3. *Pravilnik o korištenju sredstava Europske unije (Narodne novine, br. 44/2024)*
 - 1.3. *Izrada, predlaganje i donošenje financijskih planova prema Zakonu o proračunu*
 - 1.4. *Izrada financijskog plana proračunskih korisnika*
 - 1.5. *Vremenska dinamika izrade financijskih planova i proračuna za razdoblje od 2025. godine do 2027. godine*
 - 1.6. *Izmjene i dopune financijskog plana*
 - 1.7. *Transparentnost proračuna - zakonska obveza*

I. UPUTE ZA IZRADU PRORAČUNA

1. UVOD

Proračunski proces u Republici Hrvatskoj uređen je odredbama Zakona o proračunu (Narodne novine br. 144/21, dalje u tekstu Zakon) kako na državnoj tako i na lokalnoj razini.

Prijedlog uputa za izradu proračuna JLPRS Ministarstvo financija je objavilo na svojoj web stranici i dostavilo svim županijama, gradovima i općinama kako bi na temelju istih izradile upute za izradu proračuna svoje jedinice i dostavile svojim proračunskim i drugim korisnicima.

Upute su objavljene na stranicama Ministarstva financija i mogu se preuzeti na niže navedenom linku:

<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/lokalna-samouprava/upute-za-izradu-proracuna-ijp-r-s/205>

2. IZRADA, PREDLAGANJE I DONOŠENJE PRORAČUNA I FINACIJSKIH PLANOVA

2.1. Pravilnik o planiranju u sustavu proračuna (Narodne novine, br. 1/2024)

Pravilnik o planiranju u sustavu proračuna u primjeni je od proračunskog procesa za razdoblje 2025.-2027. Odredbe Pravilnika odnose se na državni proračun, proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Pravilnikom se propisuje:

- način primjene modificiranog novčanog načela, odnosno modificiranog obračunskog načela u postupku planiranja i izvršavanja proračuna i financijskog plana,
- izgled i sadržaj, dostava i objava proračuna odnosno financijskog plana, rebalansa proračuna i financijskog plana te
- uvjeti i pravila preraspodjele sredstava proračuna

Primjena modificiranog obračunskog načela

U planiranju, izvršavanju i izvještavanju o izvršavanju financijskih planova i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave priznavanje i iskazivanje poslovnih događaja temelji se na primjeni modificiranog obračunskog načela. Navedeno znači da se prihodi planiraju prema proračunskim klasifikacijama u planskom razdoblju u kojem se očekuje njihova naplata, a iskazuju u izvještajnom razdoblju u kojem su naplaćeni, a rashodi se planiraju prema proračunskim klasifikacijama u planskom razdoblju u kojem

se očekuje nastanak poslovnog događaja (obveze), a iskazuju u izvještajnom razdoblju u kojem su nastali, neovisno o plaćanju.

Pravilnik o planiranju u sustavu proračuna sadrži detaljne odredbe vezane uz primjenu modificiranog obračunskog načela u izradi proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Sadržaj i izgled proračuna/financijskog plana

Sadržaj i izgled proračuna i financijskog plana propisan je člancima 14. do 24. te člancima 28. do 40. Pravilnika

2.2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine, br. 158/23)

U pogledu planiranja proračuna i financijskih planova za 2025. i projekcija za 2026. i 2027. i nadalje, u postupku definiranja ekonomske klasifikacije, koriste se računi iz novog Računskog plana te kod planiranja poslovnih događaja primjenjuju se odredbe novog Pravilnika.

2.3. Pravilnik o korištenju sredstava Europske unije (Narodne novine, br. 44/2024)

Pravilnik o korištenju sredstava Europske unije uređuje način planiranja i izvršavanja, povrat sredstava te evidentiranje i izvještavanje o sredstvima Europske unije u Republici Hrvatskoj. Odredbe Pravilnika primjenjivat će se za planiranje i izvršavanje, povrate sredstava te evidentiranje i izvještavanje o EU sredstvima za novo programsko razdoblje 2021.-2027. počevši od proračunskog ciklusa za razdoblje 2025. -2027.

JLP(R)S i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici mogu se javiti u ulozi korisnika projekta i/ili nositelja projekta. Korisnik projekta odgovoran je za provedbu projektnih aktivnosti, a nositelj projekta je jedan od korisnika projekta u projektu koji se provodi u partnerstvu više korisnika od kojih je jedan određen da bude nositelj projekta na čiji se račun uplaćuju sredstava i koji zatim sredstava prenosi na račune drugih korisnika u projektu.

3. METODOLOGIJA IZRADE PRORAČUNA I FINANCIJSKOG PLANA JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Metodologija za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisana je Zakonom o proračunu i podzakonskim aktima kojima se regulira provedba navedenoga Zakona.

3.1. Izrada proračuna

Proračun je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci za proračunsku godinu, a sadrži i projekciju prihoda i primitaka te rashoda i izdataka za slijedeće dvije godine. **Proračun JLPRS sastoji se od općeg i posebnog dijela, te obrazloženja proračuna.**

Opći dio proračuna sastoji se od **sažetka računa prihoda i rashoda** (ukupni prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine, ukupni rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine), **sažetka računa financiranja** (ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova), **računa prihoda i rashoda** (ukupni prihodi i rashodi iskazani prema izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine, ukupni rashodi iskazani prema funkcijskoj klasifikaciji), **računa financiranja** (ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine), **prenesenog višak ili prenesenog manjka prihoda nad rashodima** (ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, opći dio proračuna sadrži i preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima) i **višegodišnjeg plana uravnoteženja** (ako JLP(R)S ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun donosi, ako JLP(R)S ne mogu preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun donosi).

Posebni dio proračuna sastoji se od **plana rashoda i izdataka proračuna i proračunskih korisnika** iskazanih po vrstama, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata.

Obrazloženje proračuna sastoji se od **obrazloženja općeg i posebnog dijela proračuna** (obrazloženje općeg dijela proračuna sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka proračuna i obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška proračuna, obrazloženje posebnog dijela proračuna temelji se na obrazloženjima financijskih planova proračunskih korisnika, a sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja).

3.2. Izmjene i dopune proračuna

Izmjenama i dopunama proračuna mijenja se isključivo plan za tekuću proračunsku godinu. Izmjene i dopune proračuna sastoje se od plana za tekuću proračunsku godinu i sadrže opći i posebni dio te obrazloženje izmjena i dopuna proračuna. Izmjenama i dopunama proračuna ne mogu se umanjiti rashodi i izdaci ispod razine izvršenja i preuzetih obveza po investicijskim projektima te preuzetih obveza iz ugovora koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama. Ostvareni namjenski prihodi i primici i ostvareni vlastiti prihodi te rashodi i izdaci izvršeni iznad iznosa utvrđenih u proračunu, izmjenama i dopunama proračuna moraju se planirati minimalno na razini ostvarenih prihoda i primitaka, odnosno izvršenih rashoda i izdataka. Uz svake izmjene i dopune

proračuna obvezno je izraditi obrazloženja izmjena i dopuna proračuna (općeg i posebnog dijela).

3.3. Transparentnost proračuna

Novim Zakonom o proračunu propisana je obveza objave dokumenata i informacija o trošenju sredstava. Kako bi se osiguralo ostvarenje načela transparentnosti i slobodan pristup informacijama kao i njihovo povezivanje, preuzimanje i ponovno korištenje materijali vezani uz proračun i njegove izmjene objavljuju se u formatu pogodnom za daljnju obradu (word i excel).

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 - pročišćeni tekst, 137/15 - ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20) propisano je da su općina, grad i županija dužne na svojim mrežnim stranicama javno objaviti informacije o trošenju proračunskih sredstava tako da te informacije budu lako dostupne i pretražive. Zakonom o proračunu također je propisano da su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici dužni javno objavljujivati informacije o trošenju sredstava na svojim mrežnim stranicama na način da te informacije budu lako dostupne, pretražive i strojno čitljive. Objava informacija, propisana Zakonom o proračunu, podrazumijeva najmanje objavu isplata iz proračuna, odnosno financijskog plana tijekom proračunske godine, objavu podataka o isplatelju i vrsti rashoda, odnosno izdatka te objavu podataka o primatelju sredstava, uključujući i njegov osobni identifikacijski broj, naziv pravne osobe, odnosno ime i prezime fizičke osobe, osim informacija koje predstavljaju klasificirani podatak prema zakonu kojim je uređena tajnost podataka i informacija čija bi objava bila protivna posebnim propisima.

3.4. Dostava proračunskih dokumenata Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju temeljem Zakona o proračunu

Sukladno odredbama članka 43. Zakona o proračunu, načelnica je obvezna dostaviti Ministarstvu financija sljedeće akte:

- Proračun za proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije godine
- Odluku o izvršavanju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- Izmjene i dopune Proračuna te izmjene i dopune navedene odluke o izvršavanju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- Odluku o privremenom financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako predstavničko tijelo ne donese proračun prije početka proračunske godine

U Uputama iz prethodnih godina istaknuto je kako su jedinice u obvezi na adresu e-pošte Ministarstva financija **lokalni.proracuni@mfin.hr** poslati link na navedene dokumente objavljene u službenom glasilu, u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu.

Sukladno članku 90. Zakona o proračunu, ***godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavlja se Ministarstvu***

financija i Državnom uredu za reviziju u roku od 15 dana nakon što ga donese predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Iznimno, ako predstavničko tijelo ne donese izvještaj, isti se dostavlja Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju u roku od 60 dana od dana podnošenja predstavničkom tijelu.

Godišnje izvještaje o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nije potrebno dostavljati u papirnatom obliku ni Ministarstvu financija niti Državnom uredu za reviziju. Sukladno uputama iz prethodnih godina, a isto vrijedi i za razdoblje 2025. - 2027.:

- Ministarstvu financija je potrebno na e-mail adresu lokalni.proracuni@mfin.hr dostaviti isključivo link na internetsku stranicu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na kojoj je izvještaj objavljen.
- Državnom uredu za reviziju podatak o linku potrebno je dostaviti na e-mail Državnog ureda za reviziju i to: dur.split@revizija.hr

3.5. Dostava proračunskih dokumenata Ministarstvu financija radi nadzora zakonitosti

Sukladno članku 79. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi predsjednik predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužan je na ocjenu zakonitosti dostaviti statut, poslovnik, proračun ili drugi opći akt nadležnom tijelu državne uprave u čijem je djelokrugu opći akt zajedno sa izvatkom iz zapisnika koji se odnosi na postupak donošenja općeg akta propisan statutom i poslovnikom, u roku od 15 dana od dana donošenja općeg akta. Ministarstvo financija nadležno je za nadzor zakonitosti općih akata iz područja financija i to:

1. Proračuna za tekuću proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije proračunske godine (čl. 39. st. 1. Zakona o proračunu),
2. Odluke o izvršavanju Proračuna jedinica lokalne i područne regionalne samouprave, te izmjene i dopune navedene odluke (čl. 14. st. 1. Zakona o proračunu),
3. Izmjena i dopuna Proračuna (čl. 39. st. 2. Zakona o proračunu),
4. Odluke o privremenom financiranju jedinica lokalne i područne regionalne samouprave (čl. 42. st. 2. Zakona o proračunu) i
5. Odluke o porezima (čl. 42. i 43., a u svezi sa člankom 53. Zakona o lokalnim porezima, Narodne novine, br. 115/16 i 101/17).

Nadzor zakonitosti akata od rednog broja 1. do 4. provodi Sektor za financijski i proračunski nadzor, dok nadzor zakonitosti akta pod rednim brojem 5. provodi Porezna uprava.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u obvezi su proračun, odluku o izvršavanju proračuna, kao i izmjene i dopune proračuna te izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dostaviti Ministarstvu financija u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu na adresu e-pošte nadzor.zakonitosti@mfin.hr u PDF formatu s potpisom odgovorne osobe i pečatom.

Molimo ne dostavljati link na stranicu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave već isključivo dostaviti naprijed navedene proračunske dokumente.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u obvezi su dostaviti radi nadzora zakonitosti općih akata Ministarstvu financija samo opće akte navedene pod rednim brojevima 1. do 5. te se skreće pozornost da ne dostavljaju i druge akte, izuzev navedenih.

3.6. Dostava ugovora, te izvješća o zaduženju, danim jamstvima i suglasnostima

Člancima 123., 128. i 130. Zakona o proračunu i Pravilnikom o postupku dugoročnog zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 67/22) propisana je obveza i rok dostave Ministarstvu financija ugovora o zaduženju i izvješća o zaduženju, danim jamstvima i suglasnostima na Obrascu IZJS - Izvješće o dugoročnom zaduženju / jamstvu/suglasnosti. Skenirani ugovori i obrasci IZJS (s potpisom župana/gradonačelnika/načelnika i s pečatom) dostavljaju se na e-mail adresu Ministarstva financija lokalni.proracuni@mfin.hr u propisanom roku.

3.7. Sudjelovanje građana u procesu planiranja proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Kao i prijašnjih godina, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski korisnici, po usvajanju proračuna od strane predstavničkog tijela, proračune i financijske planove dužni su objaviti na svojim mrežnim stranicama. Prilikom izrade proračuna za razdoblje 2025. - 2027. jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave trebaju razmotriti komentare koje su zaprimile na usvojen i po usvajanju objavljen proračun. I ove godine, a kako bi se građanima i ostaloj zainteresiranoj javnosti omogućilo aktivnije sudjelovanje u procesu izrade proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, uz ostale već prisutne načine sudjelovanja, preporuka je da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguraju zainteresiranoj javnosti mogućnost online dostave komentara, preporuka i prijedloga, na usvojeni proračun za razdoblje 2025. - 2027.

II. UPUTE ZA IZRADU FINANCIJSKOG PLANA PRORAČUNSKIH KORISNIKA

1. METODOLOGIJA IZRADU FINANCIJSKOG PLANA PRORAČUNSKOG KORISNIKA

Proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (upravni odjeli i korisnici za koje su oni nadležni) obvezni su izraditi **financijske planove** u skladu s odredbama **Zakona o proračunu** i pridržavati se **Uputa**.

Proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave svoje financijske planove dostavljaju jedinici čiji su korisnici, odnosno nadležnom upravnom tijelu. Popis proračunskih korisnika Općine Bol objavljen je u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika (Narodne novine 51/17). Proračunski korisnici Općine Bol koji su evidentirani u Registru korisnika proračuna su:

1. Dječji vrtić "Mali princ" Bol
2. Općinska knjižnica "Hrvatska čitaonica" Bol
3. Centar za kulturu Općine Bol

JUO Općine Bol izrađuje upute za izradu Prijedloga financijskog plana proračunskih korisnika za trogodišnje razdoblje i dostavlja ih proračunskim korisnicima. Proračunski korisnici izrađuju Prijedloge financijskih planova sukladno dostavljenoj Uputi i dostavljaju ih JUO Općine Bol do rokova navedenih u uputama.

Načelnica će razmotriti i preispitati prijedloge financijskih planova i usporediti ih sa raspoloživim prihodima te preispitati opravdanost visine pojedinih rashoda. Prijedlog cjelovitog Proračuna JUO Općine Bol dostavlja Načelnici. Uravnoteženi Prijedlog proračuna Načelnica dostavlja Općinskom vijeću. Nakon usvajanja Prijedloga proračuna od strane Općinskog vijeća, JUO Općine Bol u najkraćem roku će izvijestiti proračunske korisnike o dodijeljenim sredstvima.

1.1. Namjenski i vlastiti prihodi proračunskih korisnika

Člankom 52. Zakona o proračunu propisana je obveza uplate **namjenskih prihoda i primitaka** koje ostvare proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u proračun jedinice. Namjenski prihodi i primici jesu pomoći, donacije, prihodi za posebne namjene, prihodi od prodaje ili zamjene imovine u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, naknade s naslova osiguranja i namjenski primici od zaduživanja i prodaje dionica i udjela. Člankom 54. Zakona o proračunu utvrđuje se obveza uplate **vlastitih prihoda** proračunskih korisnika u proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu određene su razine financijskog izvještavanja i to:

- 21**-proračunski korisnik proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- 22**-proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- 23**-konsolidirani proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Razinu 21 označavaju pojedinačni financijski izvještaji proračunskih korisnika u kojima su sadržani i svi prihodi te rashodi navedenog korisnika. Financijski izvještaji razine 21 prikazuju prihode i rashode, bez obzira uplaćuju li se ili podmiruju sa jedinstvenog računa općine ili sa računa korisnika.

Razina 22 označava financijski izvještaj jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji obuhvaća prihode i rashode samo za općinu i one rashode koje općina financira iz svojih prihoda proračunskom korisniku. Ova razina financijskog izvještaja ne sadrži vlastite ili namjenske prihode proračunskih korisnika kao niti rashode korisnika koji se financiraju iz tih prihoda. Ovi prihodi i rashodi uključuju se u konsolidirano financijsko izvješće (razina 23). Novim Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i računskom planu koji se primjenjuje od 01. siječnja 2015. godine uveden je novi konto 367 na kojem se u financijskom izvještaju razine 22 evidentiraju rashodi proračunskih korisnika iz sredstava proračuna.

Razina 23 predstavlja konsolidirani financijski izvještaj jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji sadržava sve prihode i sve rashode jedinice, ali i prihode i rashode proračunskih korisnika u našoj nadležnosti.

U službenom glasniku Općine Bol (br. 09/2023) u članku 21. navodi se kako prihodi koje proračunski korisnici ostvaruju od obavljanja poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima (vlastiti prihodi) planiraju se u financijskim planovima proračunskih korisnika i uplaćuju na njihov račun. Svake godine se izrađuje izvještaj o kontroli prihoda. Kontrolu trošenja izvršava vijeće Općine Bol prilikom prihvaćanja završnog računa i izvješća o radu proračunskog korisnika.

1.2. Novosti u planiranju proračuna

1.2.1. Pravilnik o planiranju u sustavu proračuna (Narodne novine, br. 1/2024)

Pravilnik o planiranju u sustavu proračuna u primjeni je od proračunskog procesa za razdoblje 2025.-2027. Odredbe Pravilnika odnose se na državni proračun, proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Pravilnikom se propisuje:

- način primjene modificiranog novčanog načela, odnosno modificiranog obračunskog načela u postupku planiranja i izvršavanja proračuna i financijskog plana,
- izgled i sadržaj, dostava i objava proračuna odnosno financijskog plana, rebalansa proračuna i financijskog plana te
- uvjeti i pravila preraspodjele sredstava proračuna

Primjena modificiranog obračunskog načela

U planiranju, izvršavanju i izvještavanju o izvršavanju financijskih planova i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave priznavanje i iskazivanje poslovnih događaja temelji se na primjeni modificiranog obračunskog načela. Navedeno znači da se prihodi planiraju prema proračunskim klasifikacijama u planskom razdoblju u kojem se

očekuje njihova naplata, a iskazuju u izvještajnom razdoblju u kojem su naplaćeni, a rashodi se planiraju prema proračunskim klasifikacijama u planskom razdoblju u kojem se očekuje nastanak poslovnog događaja (obveze), a iskazuju u izvještajnom razdoblju u kojem su nastali, neovisno o plaćanju.

Pravilnik o planiranju u sustavu proračuna sadrži detaljne odredbe vezane uz primjenu modificiranog obračunskog načela u izradi proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Sadržaj i izgled proračuna/financijskog plana

Sadržaj i izgled proračuna i financijskog plana propisan je člancima 14. do 24. te člancima 28. do 40. Pravilnika

1.2.2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine, br. 158/23)

U pogledu planiranja proračuna i financijskih planova za 2025. i projekcija za 2026. i 2027. i nadalje, u postupku definiranja ekonomske klasifikacije, koriste se računi iz novog Računskog plana te kod planiranja poslovnih događaja primjenjuju se odredbe novog Pravilnika.

1.2.3. Pravilnik o korištenju sredstava Europske unije (Narodne novine, br. 44/2024)

Pravilnik o korištenju sredstava Europske unije uređuje način planiranja i izvršavanja, povrat sredstava te evidentiranje i izvještavanje o sredstvima Europske unije u Republici Hrvatskoj. Odredbe Pravilnika primjenjivat će se za planiranje i izvršavanje, povrate sredstava te evidentiranje i izvještavanje o EU sredstvima za novo programsko razdoblje 2021.-2027. počevši od proračunskog ciklusa za razdoblje 2025. -2027.

JLP(R)S i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici mogu se javiti u ulozi korisnika projekta i/ili nositelja projekta. Korisnik projekta odgovoran je za provedbu projektnih aktivnosti, a nositelj projekta je jedan od korisnika projekta u projektu koji se provodi u partnerstvu više korisnika od kojih je jedan određen da bude nositelj projekta na čiji se račun uplaćuju sredstava i koji zatim sredstava prenosi na račune drugih korisnika u projektu.

1.3. Izrada, predlaganje i donošenje financijskih planova prema Zakonu o proračunu

Sukladno člancima 38., 39. i 42. Zakona o proračunu **financijski plan proračunskog korisnika** usvaja se na **razini skupine ekonomske klasifikacije**. Slijedom navedenog proračunski korisnici prihode i primitke, rashode i izdatke za 2025. godinu iskazuju na razini skupine (**druga razina računskog plana**) isto kao za 2026. i 2027. godinu.

Zakon o proračunu u članku 29. propisuje obvezu da proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u **Općem dijelu proračuna u Računu prihoda i rashoda, rashode iskažu i prema funkcijskoj klasifikaciji.**

Zakon o proračunu u članku 29. i u članku 34. propisuje da **Opći dio financijskog plana proračunskih korisnika** obvezno sadrži i **sažetak Računa prihoda i rashoda te sažetak Računa financiranja.**

Člankom 37. Zakona o proračunu propisano je ako **proračunski korisnici** ne mogu **preneseni manjak** podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi **višegodišnji plan uravnoteženja** za razdoblje za koje se proračun, odnosno financijski plan donosi. Isto tako, ako **proračunski korisnici** ne mogu **preneseni višak**, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se **višegodišnjim planom uravnoteženja** za razdoblje za koje se proračun, odnosno financijski plan donosi.

Zakon o proračunu u članku 36. propisuje obvezu **proračunskim korisnicima za izradu obrazloženja** i to *obrazloženje uz opći dio financijskog plana i obrazloženje uz posebni dio financijskog plana.*

1.4. Izrada financijskog plana proračunskih korisnika

Financijski plan proračunskog korisnika sastoji se od općeg i posebnog dijela, te obrazloženja proračuna.

Opći dio financijskog plana sastoji se od **sažetka računa prihoda i rashoda** (ukupni prihodi poslovanja i prihodi od prodaje nefinancijske imovine, ukupni rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine), **sažetka računa financiranja** (ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova), **računa prihoda i rashoda** (ukupni prihodi i rashodi iskazani prema izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine, ukupni rashodi iskazani prema funkcijskoj klasifikaciji), **računa financiranja** (ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja i izdaci za financijsku imovinu i otplate instrumenata zaduživanja prema izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji na razini skupine), **prenesenog višak ili prenesenog manjka prihoda nad rashodima** (ako ukupni prihodi i primici nisu jednaki ukupnim rashodima i izdacima, financijski plan sadrži i preneseni višak ili preneseni manjak prihoda nad rashodima) i **višegodišnjeg plana uravnoteženja** (ako proračunski korisnici ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi, ako proračunski korisnici ne mogu preneseni višak, zbog njegove veličine, u cijelosti iskoristiti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi).

Posebni dio financijskog plana sastoji se od **plana rashoda i izdataka proračunskih korisnika** iskazanih po vrstama, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata.

Obrazloženje financijskog plana sastoji se od **obrazloženja općeg i posebnog dijela financijskog plana** (obrazloženje općeg dijela proračuna sadrži obrazloženje prihoda i rashoda, primitaka i izdataka proračuna i obrazloženje prenesenog manjka odnosno viška

proračuna, obrazloženje posebnog dijela proračuna temelji se na obrazloženjima financijskih planova proračunskih korisnika, a sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja).

Temeljem zahtjeva nadležne jedinice, proračunski korisnici mogu izrađivati prijedlog financijskog plana na razini odjeljka (četvrta razina računskog plana). Međutim, upravno vijeće ili drugo upravljačko tijelo obvezno je usvojiti financijski plan korisnika, a predstavničko tijelo proračun za 2025. godinu i projekcije za 2026. i 2027. na razini skupine (druga razina računskog plana). Proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su, kao i prethodnih godina, u svom financijskom planu iskazati sve svoje prihode i rashode bez obzira na moguće uplate dijela prihoda korisnika u proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili podmirivanje dijela rashoda korisnika izravno s računa proračuna.

1.5. Vremenska dinamika izrade financijskih planova i proračuna za razdoblje od 2025. godine do 2027. godine

Rok za dostavu financijskog plana proračunskog korisnika Jedinstvenom upravnom odjelu Općine Bol je 22. listopada 2024. godine.

Konačna izrada Nacrta prijedloga Proračuna za 2025. godinu, projekcije za razdoblje od 2026.-2027. te Nacrt prijedloga Odluke o izvršavanju proračuna za 2025. treba biti izrađena do 31. listopada 2024., zajedno sa svim ostalim obveznim planovima i dostavljena načelnici na prihvaćanje.

Temeljem članka 40. stavka 2. Zakona o proračunu, općinska načelnica utvrđuje prijedlog proračuna i projekcija, te ih podnosi predstavničkom tijelu na donošenje do 20. studenog tekuće godine.

1.6. Izmjene i dopune financijskog plana

Sukladno odredbama Zakona o proračunu izmjenama i dopunama financijskog plana mijenja se isključivo usvojeni plan za tekuću proračunsku godinu. Na postupak donošenja izmjena i dopuna financijskog plana na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o proračunu za postupak donošenja financijskog plana. Izmjenama i dopunama financijskog plana ne mogu se umanjiti rashodi i izdaci ispod razine izvršenja i preuzetih obveza po investicijskim projektima te preuzetih obveza iz ugovora koji zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama. Ostvareni namjenski prihodi i primici i ostvareni vlastiti prihodi te rashodi i izdaci izvršeni iznad iznosa utvrđenih u financijskom planu, izmjenama i dopunama financijskog plana moraju se planirati minimalno na razini ostvarenih prihoda i primitaka, odnosno izvršenih rashoda i izdataka. Uz svake izmjene i dopune financijskog plana obvezno je izraditi obrazloženja izmjena i dopuna financijskog plana (općeg i posebnog dijela).

Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2018. - 2020. detaljno su obrazloženi postupci izmjene i dopune financijskog plana proračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Izmjene i dopune financijskog plana proračunskog korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave moguće je izraditi na sljedeće načine:

- Kada je riječ o promjenama u financijskom planu proračunskih korisnika koje su vezane uz financiranje iz izvora općih prihoda i primitaka, odnosno iz nadležnog lokalnog proračuna, izmjene i dopune financijskog plana proračunskog korisnika nisu moguće bez suglasnosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno preraspodjela ili izmjena i dopuna proračuna u čijoj je proračunski korisnik nadležnosti.
- Izmjene i dopune financijskog plana proračunskog korisnika vezane uz "fleksibilne" izvore" (vlastite i namjenske prihode i primitke) moguće je urediti na različite načine uz suglasnost jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Preporuka je da jedinice odlukom o izvršavanju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave razrade proceduru za donošenje izmjena i dopuna financijskih planova proračunskih korisnika iz svoje nadležnosti, a svi proračunski korisnici jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su uskladiti svoj financijski plan s izmijenjenim i dopunjenim nadležnim proračunom.

1.7. Transparentnost proračuna

Novim Zakonom o proračunu propisana je obveza objave dokumenata i informacija o trošenju sredstava. Kako bi se osiguralo ostvarenje načela transparentnosti i slobodan pristup informacijama kao i njihovo povezivanje, preuzimanje i ponovno korištenje materijali vezani uz proračun i njegove izmjene objavljuju se u formatu pogodnom za daljnju obradu (word i excel).

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine, br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 - pročišćeni tekst, 137/15 - ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20) propisano je da su općina, grad i županija dužne na svojim mrežnim stranicama javno objaviti informacije o trošenju proračunskih sredstava tako da te informacije budu lako dostupne i pretražive. Zakonom o proračunu također je propisano da su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici dužni javno objavljivati informacije o trošenju sredstava na svojim mrežnim stranicama na način da te informacije budu lako dostupne, pretražive i strojno čitljive. Objava informacija, propisana Zakonom o proračunu, podrazumijeva najmanje objavu isplata iz proračuna, odnosno financijskog plana tijekom proračunske godine, objavu podataka o isplatitelju i vrsti rashoda, odnosno izdatka te objavu podataka o primatelju sredstava, uključujući i njegov osobni identifikacijski broj, naziv pravne osobe, odnosno ime i prezime fizičke osobe, osim informacija koje predstavljaju klasificirani podatak prema zakonu kojim je uređena tajnost podataka i informacija čija bi objava bila protivna posebnim propisima.

Voditeljica odsjeka za financije i proračun

Nives Mošić